

מתן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

חזקת הבתים – דף מספר 12

בס"ד, ט' בכסלו תשס"ד.

ההוא ארבא – ממון המוטל בספק

א. הסוגייה

1. ב"ב לד: "ההוא ארבא... שלא ניתן להישכון" (לה:). לימדו את הגמרא עם הרשב"ם.
 2. ההוא ארבא:
 - מה היו אמורים בית הדין לפסוק לולי הבקשה לתפוס?
 - מהו הסבר המחלוקת והאם יש קשר בין המחלוקת בעניין תפסינן ומפקינן? ראו רשב"ם ד"ה תפסינן או לא תפסינן וד"ה רב הונא, ובתד"ה רב הונא אמר תפסינן.
 3. כל דאלים גבר – עיינו ברא"ש לב"ב פ"ג סימן כב.
 4. שני שטרות:
 - ראו את מקרה טוביה בכתובות פה: "ההוא דאמר... שודא דדייני".
 - שודא דדייני:
- * רש"י כתובות פה: ד"ה שודא דדייני, רש"י כתובות צד. ד"ה ושודא דדייני וד"ה שודא, רשב"ם ד"ה שודא דדייני,
- * תד"ה שודא דדייני, רמב"ן ד"ה ופירוש שודא דדייני. מומלץ לעיין בירושלמי המצוטט על ידי הרמב"ן – כתובות פ"ה ה"ד, עמ' 1003.
- להרחבה – לביאור יסוד מחלוקת רב ושמואל עיינו בסוגייה בכתובות צד. "אתמר ב' שטרות... אלא מחוורתא רב כר"מ ושמואל כרבי אלעזר".
 - להרחבה – לפי איזה הסבר הקושייה? ראו תד"ה רב ורמב"ן ד"ה ומאי שנא.
 - עמדו על יסוד ההבחנה בין איכא למיקם עלה דמילתא ובין ליכא למיקם עלה דמילתא.
5. ומאי שנא ממחליף פרה בחמור:
 - על מי הקושייה? ראו רשב"ם ד"ה אי שמר לא דמר.
 - עמדו על יסוד ההבחנה על בסיס דררא דמונא.

ב. שנים אוחזין בטלית

- ראשונים עסקו ביחס בין סוגייתנו ובין הסוגייה בתחלת מסכת ב"מ. דיוניהם משרטטים מפות שונות של דיני ממון המוטל בספק.
1. עיינו במשנה ב"מ ב.. [להרחבה – מומלץ לעיין בסוגיית ב"מ ב: "לימא מתני' דלא כבן ננס... מבעל הבית" (ג.)].
 2. דיוני יסוד בראשונים:
 - ב"ב לד: רשב"ם האי אמר דידי.
 - ב"ב לד: תד"ה ההוא ארבא; ב"מ ב. תד"ה ויחלוקן
 - רשב"א ב"מ ב. ד"ה וזה ישבע.